



GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för pedagogik och didaktik

# Vilka faktorer styr multimedieanvändning i undervisningen?

---

En studie om pedagogers förhållningssätt till  
multimedia på lågstadiet

Allmänna utbildningsområde3, LAU370

Författare: Bushra Rahmatullah &

Abtisam Ali

Handledare: Monika Mondor

Examinator: Ulla Berglindh

Rapportnummer: VT10-2611- 094

## Abstrakt

### Lärarexamensarbete

- Titel:** Vilka faktorer styr multimedieanvändning i undervisningen?  
En studie om lågstadiepedagogers förhållningssätt till multimedia i undervisning
- Författare:** Bushra Rahmatulla & Abtisam Ali
- Termin och år:** VT 2010
- Kursansvarig institution:** Sociologiska institutionen
- Handledare:** Monika Mondor
- Examinator:** Ulla Berglindh
- Rapportnummer:** VT10- 2611- 094
- Nyckelord:** Multimedia, undervisning, redskap och lärande.
- Syfte:** I föreliggande studie har vi valt att undersöka i vilken mån pedagoger på lågstadiet använder multimedia i undervisningen och vilka faktorer som styr deras multimedieanvändning.
- Material:** För att fulltfölja vårt syfte har vi använt oss av olika datasamlingsmetoder. Vi använde både kvantitativ och kvalitativ metod som underlag för undersökningen. Vi genomförde en kvantitativ enkätundersökning med tio lärare vid tolv skolor och en kvalitativ undersökning i form av intervju med två lärare (en lärare på varje skola).
- Resultat:** Resultaten visar att pedagogernas användning av multimedia inte sker i stor utsträckning beroende på flera olika faktorer. Några av de faktorer som påverkar användningen enligt våra informanter var utbildning, lokalytan och ekonomi. Att undervisningen till stor del styrs av traditionella inlärningsmetoder beror mycket på skolans ekonomi och insatser med att tillgängliggöra nya medieredskap som exempelvis dator, TV, Dvd, projektor, smartbord och m.m. Dessutom visar vår studie att pedagogens personliga engagemang är en annan viktig faktor som också påverkar medieanvändningen. Pedagogens syn på medias roll för elevers lärande påverkar valet av tidsenliga metoder, läromedel på verksamheten. Vi har slutligen kommit fram till att trots att några pedagoger utbildade i multimedieanvändning, så använder de inte multimedia i särskilt stor utsträckning i undervisningen. Orsaken är då, att klassrummen inte är utrustade med multimediala verktyg, eller har trasiga datorer som inte går att använda, små lokalutrymmen, att datorn inte har pedagogiska programvaror, svårigheter vid kopplingen till andra apparater som t.ex. projektorn, tidsåtgång och tekniska fel. Vi ser också exempel på fall där skolan är utrustad med ny teknik, men där skolans begränsade lokalyta utgör ett stort hinder för lärarna att använda de redskapen. Slutligen visar vår undersökning att den ökade användningen av

multimedia i samhället är en inspirationskälla för pedagoger för att använda multimedia i undervisningen.

## Innehållsförteckning

Abstrakt .....	1
1. Inledning.....	5
2. Syfte .....	6
2.1. Begreppsdefinition .....	6
3. Den sociokulturella teorin applicerat på multimedia.....	6
4. Multimedieredskap från olika perspektiv .....	8
4.1. Multimedia i undervisning .....	8
4.2. Medieredskap och pedagogens roll .....	9
4.3. Media och interaktion.....	10
4.4. Media i skolans styrdokument och läroplan.....	11
4.5. Medieredskap till lärande .....	13
5. Metod.....	14
5.1. Kvantitativ metod .....	14
5.1.1. Urval.....	14
5.1.2. Bortfall.....	15
5.1.3. Genomförande .....	16
5.1.4. Frågeformuläret .....	16
□ Skolans resurser.....	16
□ Användning .....	16
□ Svårigheter fördelar och nackdelar.....	16
□ Medias roll för eleverna.....	17
□ Medias roll för samhället.....	17
5.2. Kvalitativmetod .....	17
5.2.1. Urvalet .....	17
5.2.2. Genomförande .....	17
5.3. Reliabilitet, validitet och generalisering.....	18
6. Enkätresultat.....	19
6.1. Bakgrund resultat .....	19
6.2. Skolans resurser.....	22
6.3. Multimedieanvändning.....	23
6.4. Svårigheter, fördelar och nackdelar med.....	24
6.5. Medias roll för elever .....	26
6.6. Medias roll i samhället .....	26
7. Enkätanalys .....	27

7.1.	Bakgrundanalys .....	27
7.2.	Analys av skolans resurs .....	28
7.3.	Analys av multimedieanvändning .....	28
7.4.	Analys av multimedieanvändnings svårigheter, fördelar och nackdelar .....	29
7.5.	Analys av medias roll för elever.....	29
7.6.	Analys av medias roll i samhället.....	30
8.	Intervjuresultat i skol 1 och 2 .....	31
8.1.	Intervjuanalys .....	32
8.1.1.	Intervjuanalys i skola 1.....	32
8.1.2.	Intervjuanalys i skola 2.....	33
8.2.	Metod diskussion.....	34
9.	Slutdiskussion.....	34
	Litteraturförteckning .....	37
	Bilaga 1.....	39

## 1. Inledning

Den nya informationsteknologins genombrott har inverkat på vårt sätt att hantera, se och även tänka på världen. Dagens informationsamhälle med dess betydande inverkan på vårt dagliga liv, gör att vi pedagoger utmanas att anpassa vår undervisning till samhällsutvecklingen. En förutsättning är då förstås, att vi som lärare kan hantera de verktyg som behövs för att medverka och delta i dagens samhälle. Olson & Boreson (2004) säger:

”Nya kommunikationsformer utvecklas i allt snabbare takt. Det ena mediet läggs till det andra och nya kombinationsmöjligheter uppstår. Men vi läser fortfarande böcker och tidningar på papper. Vi byter inte ut en lärare mot en dator eller slutar ha fysiska möten för att det finns e- post. Snarare förändras mediernas olika funktioner. I skolan måste vi fråga oss hur vi på bästa sätt kan tillgängliggöra och använda de olika medierna. Hur förändras vårt förhållande till språket och vad får det för konsekvenser för undervisningen”

Det är därför vi är intresserade av att ta reda på i vilken grad och hur pedagoger använder sig av nya teknologiska metoder som t.ex. dator, TV, DVD i klassrummet och vilka faktorer som kan påverka deras förhållningssätt till olika multimediala redskap.

Under vår utbildning, särskilt under en svenskurs i tal-, läs- och skrivutveckling har vi läst om olika språkutvecklingsmetoder för språkundervisning och det vidgade textbegreppet. En av dessa metoder var att involvera multimedia som en resurs, ett sätt och ett redskap till inläringen. Våra nya kunskaper från kursen inspirerade oss att använda dessa metoder i vårt kommande arbetsliv. Under vår VFU (verksamhetsförlagda utbildning) såg vi dock mycket begränsad användning av multimedia av våra lokala lärarutbildare. Media i undervisningen syntes nästan bortglömt nästan hos många lärare vi hade haft under VFU:n. Få pedagoger använde sig av multimedia som redskap/ ett komplement till den traditionella undervisningen.

Det som gjorde oss särskilt engagerade att studera området ytterligare var skillnaden mellan den oerhörda snabba utvecklingstakt för multimedia i samhället i relation till dess begränsade användning inom skolan.

Den tekniska utvecklingen i samhället och skolans ställning gällande användningen av de nya tekniska verktygen i undervisningen, gör att man ifrågasätter lärarnas respektive skolans roll vad det gäller ökade och nya krav på vad undervisningen skall innehålla. Det står skrivet i styrdokument (2000) att det är skolans ansvar, att varje elev efter genomgången grundskola har kunskaper om multimedias roll och utvecklar sin förmåga till kreativitet och skapande och dessutom ett intresse för att ta del av samhällets kulturutbud. Det står också i Lpo 94 att eleverna ska kunna orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde och hög förändringstakt. Därför är det viktigt att eleverna tillägnar sig nya kunskaper på olika sätt.

I Lpo 94 står det också att rektorn ansvarar för att utforma en stimulerande arbetsmiljö som hjälper eleverna att få tillgång till handledning och bra läromedel för att kunna söka och tillägna sig kunskaper, t.ex. via datorn och att personalen i skolan får den kompetensutveckling de behöver för att kunna hantera datorn och ha ett kritiskt och reflekterande förhållningssätt.

## 2. Syfte

Vårt övergripande syfte är att undersöka i vilken mån pedagoger på lågstadiet arbetar med multimedia som t.ex. datorer, TV, DVD, m.m. i undervisningen och vilka faktorer som styr användningen. Vi vill särskilt se hur de förhåller sig till olika medieredskap för elevers lärande inom läs- och skrivutveckling.

Vårt syfte leder till följande frågeställningar:

- Hur stort utrymme har multimedia i lärarnas vardagsliv respektive undervisning?
- Vilka förutsättningar ger den skola läraren arbetar på?
- Hur ser läraren på fördelar/nackdelar av multimedieanvändningen?
- Hur förhåller sig läraren pedagogiskt till användningen av multimedia som arbetsform, för att bidra till barns lärande inom läs och skriv utveckling?

### 2.1. Begreppsdefinition

Här presenterar vi de begrepp som är centrala för vår undersökning, nämligen multimedia och det så kallade vidgade textbegreppet.

Multimediebegreppet enligt Boreson och Olson (2004: 20) omfattar multimedia olika resurser så som; tidningar, tidskrifter, serieböcker, radio, tv, stillbilder, reklam, spelfilm, dokumentärer, internet, olika sorts musik och dataspel.

Det vidgade textbegreppet enligt Olson & Boreson (2004: 10) innefattar att tillägna sig och bearbeta texter. Det innebär inte alltid läsning utan kan ske även genom avlyssning, drama, rollspel, film, video och bildstudium. Ämnet utvecklar elevens förmåga att förstå, uppleva och tolka texter. Det innebär att bild, ord, och retoriska grepp också förmedlar innehåll och mening. För att uttrycka budskap, kan gester användas, men även, bilder, färger, texter och ljud som blir till språk. Det vidgade textbegreppet är alltså tydligt applicerbart på multimedia där inte bara skrivna texter förekommer utan också t.ex. ljud, bild, och allting som är också relaterade till digitala medier.

## 3. Den sociokulturella teorin applicerat på multimedia

Under denna rubrik redogör vi för den sociokulturella synen på lärandets olika redskap. Denna syn appliceras på multimedias roll i relation till samhällsutveckling och dess behov av nya tekniska och multimediala redskap för att förstå omvärlden.

Sociokulturell teori kan ge ett intressant perspektiv på multimedia i undervisningen. En utvecklad aspekt av Vygotskijs teori är att människor inte uppfattar världen direkt utan förstår värden med hjälp av fysiska (artefakter) och intellektuella (semiotiska) redskap (2000: 74). Utifrån detta synsätt är undervisningen huvudsakligen tänkt att hjälpa elever att behärska semiotiska verktyg, erbjuda kunskap och visa hur man använder artefakter. En viktig ingrediens i lärandeprocessen anser Säljö (2005:28) är de verktyg som används, dessa kan vara antingen fysiska (*artefakter*) eller språkliga redskap. *Artefakter* kan vara till exempel penna, linjal, miniräknaren och lexikon, medan *semiotiska* kan vara svenska språket, vetenskapen kemi och tidmätning. Från det sociokulturella perspektivet är dessa fysiska och språkliga redskap centralt för vårt lärande och vår utveckling. Dessa redskap utgör en viktig del av de kulturella resurser vi använder oss av i vårt samhälle. Säljö (2005:28) som är

professor i pedagogisk psykologi beskriver i sin bok att Vygotskijs betoning av ”redskap och mediering<sup>1</sup> är ett antagande om att människan lever både i en materiell och i en idémässig värld” Han menar att individen använder dessa redskap för att förstå omvärlden. Lärandet sker i sociala sammanhang med hjälp av språket och redskapen, som hänger samman med tidsenliga medieredskap i undervisningen som ett sätt att hjälpa eleverna att behärska och förstå sin omvärld.

Vi har valt att dra paralleller till Vygotskijs teori för att koppla an tanken om att multimedia kan användas för att hjälpa oss förstå världen. Vi motiverar med denna syn hur vi ser på medieredskap i undervisningen som ett hjälpmedel för att hjälpa eleverna att förstå sin omvärld; medier som pedagogerna använder för att möjliggöra bättre lärande för sina elever. Ur ett sociokulturellt perspektiv tar vi som utgångspunkt att människans tänkande och möjlighet att lära påverkas av och påverkar den miljö och kontext han/hon befinner sig i. Den ryska vetenskapsmannen Lev Vygotskij var den som etablerade detta tänkande inom pedagogiken. Han hävdar att barnens utveckling är beroende av relationer och samspel med andra. Mentala funktioner hos individen har därmed sina rötter i det sociala livet. Lärandet kan behandlas och utvecklas enligt Säljö (2005:17–19) av två filosofiska sätt att se på lärandet. Det ena är rationalismen som anser att kunskapen ligger inne i individen, då man formas av inre förutsättningar. Alkoholism eller spelberoende t.ex. kan vara egenskaper som delvis är genetiskt betingade. Den andra filosofiska synen på lärandet är empirismen som tolkar lärandet som motsatt till rationalismen. Det vill säga att lärandet skapas utifrån, individen förvärvar sina beteenden utifrån. Säljö hävdar att de båda filosofiska delarna hänger ihop och att det hela tiden pågår samspel mellan dem.

Vidare beskriver Säljö (2000) hur kunskaper återskapas på ett framgångsrikt sätt inom den traditionella lärandecentrerade formen, vilken dock håller på att förlora sin ställning. Han påpekar att utvecklingen har bidragit till att tillgången på informationen av olika slag har ändrats och han anser att:

”den formella undervisningen och dess kommunikativa tradition skapades när skolor och universitet hade närmast fullständig kontroll över den information som människor hade tillgång till. Att lära innebar i denna situation att man repeterade och i stor utsträckning memorerade det som läraren sa och det som stod i läroboken”

(s.238)

Den moderna informationsteknologin bygger på skrift som förmedlande redskap, den är i stor utsträckning tänkt för att skapa, sprida, använda texter, bilder, ljud, m.m. i olika situationer och för olika syften. Skriften som sociokulturell teknik är intressant i detta sammanhang därför att den så uppenbart bidragit till att skapa föreställningar om språk, information och hur kunskap reproduceras och för att den blivit en så central del i olika former av lärande. Vi lever i en värld av t.ex. bilar, mobiltelefoner, MP3, TV, dator, och Iphone. Dessa mänskligt skapade artefakter gör det möjligt för oss att förflytta, kommunicera, ta emot och sprida information, skriva och bevara texter på sätt som omvandlat våra referensramar och psykologiska föreställning dramatiskt. Genom de olika tekniker som integrerats i människans vardag blir det möjligt att få tillgångar till obegränsad del av information. Här blir den traditionella skriften ett sätt som kan kompletteras med nya metoder och tekniker. I stället för att barn skriver med penna kan barnet använda datorn som skrivredskap. Dessutom kan vi synliggöra texters budskap, sagor, berättelser genom att använda olika tekniska redskap. Istället för att

---

<sup>1</sup> Begreppet mediering innebär att kunskap om världen ges via olika redskap i konkreta sammanhang.



fokusera bara på text kan man som lärare/pedagog använda sig av filmer, rörliga bilder och konkreta material som är relaterade till ämnet.

Säljö(2000: 81-82) hävdar att i ett sociokulturellt perspektiv är det grundläggande att fysiska liksom språkliga redskap förmedlar verkligheten för människor i konkreta verksamheter. När människor samlar erfarenheter för att hantera ett specifikt fysiskt problem och utvecklar nya hjälpmedel och tekniker kan han/hon samtidigt också utveckla intellektuella kunskaper. De intellektuella kunskaperna kan sedan i sin tur byggas in i fysiska redskap som man kan använda i olika sociala praktiker. Han fortsätter med att lärande är kollektivt mellan individen och de sociala situationer som man befinner sig i och bildar erfarenheter som utnyttjas i framtiden. Kommunikation utvecklar former för samarbete i olika kollektiva verksamheter med hjälp av multimediala metoder.

#### **4. Multimedieredskap från olika perspektiv**

Under denna rubrik redovisar vi för tidigare forskningsmotiveringar som berör den traditionella undervisningen och förändringsbehovet i samband med mediala redskaps användning. Vi inleder avsnittet med att lyfta fram synen om att alla lär sig olika och har varierande förmågor att tillägna sig kunskaper. Därefter redovisar vi olika möjligheter som de tekniska medieredskapen kan erbjuda till för att underlätta en aktiv lärandeprocess.

##### **4.1. Multimedia i undervisning**

Av uttrycket att barn är olika följer att alla lär sig på olika sätt enligt sina individuella förutsättningar. Denna syn grundar sig enligt Alexandersson, Linderoth & Lindö (2001) på att:

”människor har olika sätt att ta till sig information, olika s.k. inlärningsstilar. Den bakomliggande idén är att vissa människor är mer benägna att ta till sig visuell information, andra har lättare för att lyssna eller ta till sig information genom fysiska handlingar... genom sina multimedieframställningar, tilltala människor med olika inlärningsstilar” (s.26)

Författarna pekar på att tillgången till olika informationstekniker har ökat, vilket i sin tur ställer högre krav på undervisningens innehåll och att den i själva verket skall tillämpas och anpassas så att balansen mellan informationsflödet utanför skolan inte tar den högsta graderingen. Alexandersson m.fl.(2001) anser att datoranvändandet numera är utbrett och innebär att eleverna surfar på internet, söker information och inhämtar kunskaper. Han menar att vi är inne på att ersätta informationsökningen från det traditionella sättet (d.v.s. böcker) för att utöva det med hjälp av multimedieredskap (s.6)

Thomas Koppfeldt (2004:4) är professor i media, estetik och pedagogik på dramatiska Institutet och lärarutbildare på Konstfack i Stockholm. Han hävdar att arbete med media i undervisning berikar, för att den ger möjlighet att arbeta med nya tekniska, multimediala material hela tiden. Han pekar också på att media är ett demokratiskt verktyg som bidrar till informationsspridning och därmed diskussioner om samhällsfrågor och till kunskap om världen och till attityder om oss själva och andra. Han anser att media kräver ett nytt förhållningssätt för alla lärare oavsett ämne.

För att få fram innehållet utgår man från vad ett så kallat *vidgat textbegrepp* som innebär; bild, ord, ljud och retoriska begrepp förmedlar också innehåll och mening. Koppfeldt (2004:4) hävdar att man kan använda gester, färger, texter, ljud och bild till språk som uttrycker budskapet och på dessa sätt blir världen begripligt för oss. Multimedia är ett verktyg som bjuder på text och bild där pedagoger är medskapande i undervisningen. Användningen av multimedia kan utgöra ett sätt att hitta fungerande mediemetoder i skolan för att arbeta och bearbeta kritiskt tänkande hos eleverna.

I de traditionella undervisningssätten med traditionella läroböcker, är texter dominerande läromedel som kan sägas sakna möjligheter att tillgodose alla elevers varierande förutsättningar att tillägna sig information och kunskap. Här kommer frågan om hur de traditionella läromedlen kan mötas med de nya multimediala teknikerna. Alexandersson m.fl. (2001) resonerar om hur mötet med information kan ändras med olika multimediala tekniken, de anser att,

”I och med att den multimediala tekniken omfattar flera olika medier och att användaren kan samspela med tekniken, kan nya läromedel skapas med nya pedagogiska möjligheter. Presentationen av information med olika medier som bild, ljud och text gör att inte bara mötet med informationen blir annorlunda utan också det som kommuniceras kan blir något annat än när man läser en bok” (s.9)

Utvecklingen ställer högre krav på undervisningen och vikten av olika läromedel som dagens barn är mer bekanta med.

Helena Danielsson (2004:55) som är speciallärare skrev i sin avhandling om vikten av medieanvändning som t.ex. filmvisning för barn med koncentrationssvårigheter. Hon har använt sig av filmvisning för sina elever och hon upplevde att barnens koncentration förmåga förbättrades när de tittade på filmer. Enligt Danielsson kan barn som är skoltrötta plötsligt göra stora arbetsinsatser med hjälp av nya arbetssätt och när de blir engagerade i medieuppgifter. En annan effekt var överraskande att eleverna skrev mycket mer än i vanlig undervisning. Hon menar att vinsten av medieanvändningen kan vara stor. Med hjälp av medieredskap kan läraren bidra till lustfyllda uppgifter som involverar både bild och text som verktyg för elevers lärande.

## **4.2. Medieredskap och pedagogens roll**

I detta avsnitt tar vi som utgångspunkt pedagogernas roll som ansvariga för att skapa stimulerande miljöer som hjälper eleverna att bygga vidare och utveckla deras kunskaper.

Det står i Statens offentliga utredningar (Skola för bildning SOU 1992:94) att:

”ett skolämne är inget naturgivet fenomen det är en mänsklig och social konstruktion som förändras över tid”

Då blir likaså lärarrollen något som ska förändras i samma takt som samhällsförändringar sker. Behovet av förändringar till nya arbetssätt på grund av tillgången av nya medieredskap och andra tekniker i lärandet är beroende av människans behov av kunskaper som också ändras med tiden menar Säljö och Linderöth (2002:79). Allteftersom tekniken utvecklas så utvecklas

människans behov av nya kunskaper för att behovet relateras till utvecklingstakten i samhället.

Ellmin (2001) anser att eftersom vi lever i kunskapssamhälle så kräver det att skolan ska ge eleverna grundliga kunskapsbaser samt medel och tekniker för att med hjälp av dem inhämta kunskaper (s.67). Vidare förklarar Ellmin innebörden av frasen ”framgång för alla” som en skola för ”mångsidig intelligens” där ingen värderas som lat eller obegåvad, omotiverad.

Om man förväntar sig en skola för alla, så bör det skapas möjligheter för varje elev. Möjligheter där eleverna själva är medverkande och effektiva i sina lärandeprocesser och utgår från sina förutsättningar. Den nya lärarrollen idag enligt Ellmin (2001: 67) innehåller en förändring från den traditionella lärarrollen till en handledarroll med uppgiften att skapa goda förutsättningar till elevers samarbete och lärande. Han påpekar att dagens lärare ska hitta ett balanserat sätt mellan ett ”lärarlett arbetssätt och mer elevaktivt, undersökande- individuellt eller elevarbetslag(grupp eller par)”. Goda skapande förutsättningar kan vara med hjälp av olika medieredskap som är tillgängliga.

Skolverket (2000) stödjer kreativ och kritisk IT-användning. Detta stöd och stimulans enligt Skolverket syftar till att

”förskolor, skolor ska kunna använda IT och medier i sitt arbete och bidra till både en kreativ och kritisk användning av det i skolan” ([www.skolverket.se](http://www.skolverket.se))

Pedagogerna har möjlighet till olika kurser och fortbildningar inom IT, bland annat PIM<sup>2</sup> för kompetensutveckling. Skolverket erbjuder olika webbplatser med relevanta material för kompetensutveckling och som hjälp i det dagliga arbetet. Det kan vara material som underlättar för pedagoger och elever att skapa och lära tillsammans. Truedson (1995:54) skriver i sin bok om hur lärandet förbättras om lärarna använder sig av modern informationsteknik på lektionerna. Han tar också upp vikten av att eleverna lär sig att använda verktygen som också kan bidra till inläringens förbättring.

### **4.3. Media och interaktion**

Under denna rubrik redovisar vi hur lärandet med de multimedialredskapens användning i skolan/undervisningen kan skapa samspel samt samverkan mellan eleverna genom att de arbetar i grupp eller par.

Lärandet enligt Säljö och Linderöth (2002:17–19) förändras på många olika sätt när nya medieredskap introduceras i undervisningen. Men det kommer aldrig att lösa lärandets alla problem. Men pedagogen är den som skapar en miljö där samspelet ökas mellan eleverna och multimedia blir en utmaning när olika medieredskapen är ett komplement i lärandeprocessen. Alexandersson m.fl. betonar att olika samspelmönstret sker mellan barnen när de arbetar i par vid t.ex. datorn. Där sker samverkan mellan eleven och kamraten eller pedagogen, beroende

---

<sup>2</sup> IT i skolan, är en bred satsning på kompetensutveckling av lärare. Projektet drev av Skolverket av Utbildningsdepartement genom delegationen för IT i skolan.

PIM, Praktisk IT – och Mediekompetens, som är en webbplats med handledning för olika program där pedagoger själva eller tillsammans får söka kunskaper.

på vilken typ av uppgift barnen skulle utföra. Diskussion och samverkan som sker mellan barnen om uppgiftens innehåll leder till en bättre förståelse(2001: 74).

Säljö (2000) hävdar att:

”kunskap lever först i samspel mellan människor och blir en del av den enskilde individen och hans/hennes tänkande. Och sedan kommer den tillbaka i nya kommunikativa sammanhang”

(s.9)

Han menar att lärande är kollektivt mellan individen och de sociala situationer som man befinner sig i och bildar erfarenheter som individen använder i framtiden. Kommunikation utvecklar på olika sätt former för samarbete i olika kollektiva verksamheter. Arbetet med olika medieredskap kan skapa miljöer där dialog, samarbete och lärande mellan eleverna äger rum. Som nämnt är vi olika och har olika förmågor för att tillägna oss information och därför behöver olika metoder som kan stärka elevers lärande inom olika ämnen.

Enligt Säljö (2005) sker lärandet i sociala sammanhang med språket som främsta verktyg, men han talar också om andra redskap och verktyg för lärandet. Han anser att människan behöver andra verktyg för att finna nya sätt att använda sitt intellekt. Han hävdar att människan är en historisk och social varelse med unika förmågor att samspela med sin omgivning. Vidare påpekar han att människan lär och utvecklas i relation till hans/hennes omgivning och till de resurser och utmaningar som finns där. Han exemplifierar med två skilda miljöer. Den ena som växer upp i en västvärld idag kommer att lära sig använda datorer och många av den moderna teknikens underverk och den kommer sannolikt att lära sig läsa, skriva, räkna pengar och andra gemensamma färdigheter. Däremot är det dock mindre troligt anser Säljö (2005) att denna person kommer att lära sig bygga båtar av stockar eller jaga viltbråd med pil och båge, vilken var som Säljö nämner naturliga färdigheter att utveckla för några tusen år sedan i våra trakter (s.19). Barnen i skolan har tillgångar till olika aktuella multimediala redskap som med hjälp av dem kan pedagogen skapa miljöer där samspelet ökas mellan eleverna genom grupparbete eller par.

Vissa elever i dagens samhälle upplever ett helt annorlunda kommunikationssätt med varandra utanför skolans värld. Alla dessa sätt kombineras med teknologiska uppfinningar exempelvis; sms:ar, chattar, m.m. men hur upplever de skoldagen om lärarna/pedagogerna inte har samma kommunikationsmöjlighet att bjuda sina elever. Vilka metoder lärarna använder ska vara relaterat till den kulturella utvecklingen.

Säljö (2005:60) skriver vidare att kunskaper och färdigheter är knutna till de verktyg man har i omvärlden och använder. Alla tekniska metoder som t.ex. datorer, TV, DVD och alla andra typer av nya tekniker vi har i dagens samhälle är de som vanliga förekommande verktyg som blir rimliga att vara samhällsmedborgare bör ha erfarenhet av och det gäller skolan också.

#### **4.4. Media i skolans styrdokument och läroplan**

I Skollagen 14§ Av 4 kap 4§ (1985:1100) framgår att utbildningen i grundskolan skall

”vara avgiftsfri för eleverna och att de utan kostnad skall ha tillgång till böcker, skrivmateriel, verktyg och andra hjälpmedel som behövs för en tidsenlig utbildning. Särskild vikt skall läggas vid att eleverna i undervisningen har tillgång till läromedel

som täcker väsentliga delar av ett ämne eller en ämnesgrupp och som är ägnade att ge fasthet och sammanhang i studierna” (Skollagen, 1996:139–140)

Kommentaren som följer detta kapitel på samma sida anger enligt läroplanen rektorns ansvar för att eleverna skall ha tillgång till läromedel av god kvalitet och annat stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper. Sådana stöd kan vara bibliotek, datorer och andra hjälpmedel. Det skall inte undervisa om datorn utan med hjälp av den.

Läroplanen för grundskolan Lpo94 fastställer en värdegrund som regering och riksdag tycker att skolan skall vila på. Skolan har fått ett tydligt ansvar att ge eleverna förutsättningar för att hantera medieutbudet. Dessutom ansvarar skolan att varje elev efter genomgången grundskola;

- har fått kunskap om mediernas roll,
- har utvecklat sin förmåga till kreativt skapande,
- fått ökat intresse för att ta del av samhällets kulturutbud.

I kursplanerna syns de krav som staten ställer på skolans undervisning i olika ämnen, mål för eleven i varje ämne. Media från olika aspekter har lyfts fram i den reviderade kursplanen för grundskolan (2000). Kursplanen beskriver t.ex. varför media skall användas i undervisningen. I läroplanen för grundskolan, Lpo 94 finns det angivet mål för olika ämnen och även för medias roll i undervisning. I kursplanen för svenska står det att skolan i sin undervisning i svenska skall sträva efter att eleven;

- utvecklar sin förmåga att skriva läsligt förhand och att använda datorn som hjälpmedel,
- utvecklar förmåga att utnyttja olika möjligheter för att hämta information,
- tillägnar sig kunskap om mediernas språk och funktion samt utvecklar sin förmåga att tolka, kritiskt granska och värdera olika källor och budskap,
- stimuleras till eget skapande och till sökande efter meningsfull läsning samt till att ta aktiv del i kulturutbudet. (97)

I kursplanen står det också i mål att sträva mot i ämnet matematik att eleven;

- utvecklar sin förmåga att utnyttja miniräknarens och datorns möjligheter, som skolan strävar mot

Ur kursplanen för bild står det skrivet att skolan i sin undervisning i bild skall stäva efter att varje elev;

- utvecklar sitt kunnande för att främja lust och vilja att på ett personligt sätt framställa bilder med hjälp av hantverksbaserade metoder och tekniker samt metoder inom dator- och videoteknik. (14)

I kursplanen för engelska kan vi läsa att skolan i sin undervisning skall sträva efter att elever;

- utvecklar sin förmåga att använda hjälpmedel och att kritiskt granska informationskällor. (Skolverket, 2000: 14)

#### 4.5. Medieredskap till lärande

Vi redovisar här synen på hur människan producerar redskap och använder den som ett sätt att underlätta vår omvärldsförståelse som stärker lärandet.

Lärandet kan ske med hjälp av olika slags medier som nu är relaterat till de nya multimediala verktygen. Säljö 2000 anser att,

”En uppenbar konsekvens av den nya utvecklingen är att lärande i stor utsträckning kommer att handla om att lära sig behärska den nya tekniken i dess olika användningsformer. Tekniken för kommunikation blir i sig ökande utsträckning föremål för lärande; formen blir innehåll./.../ Tekniken för kommunikation måste förmedlas via organiserade former av lärande och de första skolliknande arrangemangen skapades redan i Mesopotamien för att förmedla färdigheter i skriftspråkanvändning” (s.241)

Säljö (2005) anser vidare att

”De medierande redskapen är tecken eller symboler som gör att vi inte bara reagerar på signaler, utan de innebär att vi kan tolka omvärlden, ta ställning till den och handla på olika sätt” (s.27)

Han menar att behov av nya redskap i undervisningen är av stor vikt för att underlätta för elever att förstå sin omvärld och att tillägna sig nya kunskaper. Vidare påpekar Säljö(2005) att redskap kan vara till hjälp genom att de hjälper oss att reflektera över våra handlingar och vårt sätt att se på saker och ting från olika perspektiv,

”att de medierande redskapen skapar helt ny typ av psykologisk aktivitet hos människan som skiljer sig från den som alla andra varelser uppvisar. Med sådana resurser kan vi inte bara agera i komplexa situationer, vi kan också reflektera kring vad vi gör och vi kan kommunicera med andra. Vi kan också se händelser från olika perspektiv och med olika utgångspunkter” (s. 27)

Enligt Säljös perspektiv kan medialredskapen vara ett sätt att underlätta omvärldsförståelse genom att ge eleverna möjlighet att se på en händelse från olika perspektiv.

Från ett sociokulturellt perspektiv anses människan enligt Säljö (2005) som,

”en redskapsproducerande och redskapsanvändande varelse, som inte bara lever i världen, utan som också omvandlar den inför sina syften. Hon utvecklar kunskaper och färdigheter genom att skapa kulturella redskap som ingår i olika verksamheter i samhället och som förändrar våra sätt att kommunicera, att arbeta, att roa oss och därmed också våra sätt att lära. Hon transformerar sin omvärld genom sina kunskaper och färdigheter och hon transformerar också sig själv genom sitt lärande” (s. 225)

Samhällsutvecklingens nya kommunikationssätt gör att vi ändrar vårt sätt att se och förstå omvärlden. Skolan ingår också i den utvecklingen och är inte isolerad från samhället. Denna diskussion kan omfatta användningen av multimedia i skolan och skulle då stödja att det är

viktigt att lärarna/pedagoger hänger med i samhällsutveckling genom att använda dessa redskap. Detta kan ske genom att involvera nya multimedier i verksamheten som hjälpmetoder för att förstå omvärlden.

Helena Danielsson (2002:72) i sin avhandling påpekar hur barnen är fascinerade inför den nya tekniken och att den skapar mer intresse till att söka kunskap på egen hand. Vidare skriver hon att deras intresse för teknik har kunnat leda dem till egna medvetna val av fördjupningsuppgifter. Här nämner Danielsson vikten av pedagogens roll att involvera nya redskap för lärandet och vilka effekter de kan få om man är medveten om att utnyttja dem. Hon relaterar detta till Vygotskijs tankar om att kunskap uppstår genom individers samspel, fantasi och kreativitet som grund för människans kunskapsutveckling. Arbetet med media ger eleverna möjlighet att upptäcka utvecklingsuppgifter på sina egna villkor och där eleverna hittar behovet i sig själva. Hon hävdar att media är skolnyttig genom att eleverna kan lära sig nya saker hela tiden eller fördjupa sig i en speciell del i uppgiften där de själva är medskapande enligt sina egna förutsättningar.

Olga Dysthe (2003:145) hävdar att en bra undervisning bör föregripas och ge utvecklingsförhållande för elever. Enligt Vygotskij bör lärarna tränas och söka efter positiva egenskaper och rusta klassrummet med olika inlärningsresurser så att undervisning inriktas på den närmaste utvecklingszonen. Det alltid finns möjlighet att lära och vikten av att eleverna får en chans även om deras prestationer är svaga. Zonen för den närmaste utvecklingen är den nivån som barnen befinner sig i och den nivå eleven är på väg emot. Relationen mellan det sistnämnda begreppet kan uppenbart anses när ett barn arbetar med ett datorprogram, t.ex. när ett barn skriver ett fel ord på Word och ett rött streck kommer under ordet. När barnet får hjälpen av läraren/kamraten kommer han nå den andra utvecklingsnivån där han själv kan rätta ordet utan hjälp.

## **5. Metod**

I detta avsnitt presenterar vi våra datainsamlingsmetoder med hänvisningar till relaterade källor som berör varje metod. Vi har valt att använda oss av både kvantitativa och kvalitativa metoder i vår studie. Vi diskuterar dessa metoder under varsin rubrik.

### **5.1. Kvantitativ metod**

Kvantitativ metod enligt Stukat(2005) är en metod som,

”har sin bakgrund i naturvetenskapen där empiriskt kvantifierbara och objektiva mätningar och observationer har en central roll. Forskaren samlar in ett stort antal fakta och analyserar dem i syfte att finna mönster eller lagbundenheter som antas gälla generellt- i princip för alla människor” (s.31)

#### **5.1.1. Urval**

Vi skapade ett formulär med enkätfrågor som delades ut till tolv specialpedagoger och tolv lärare vid tolv skolor. För att få ett övergripande informationsunderlag till vår studie, valde vi att enkäten delades ut till lärare på tolv olika skolor. Vi valde skolorna från olika stadsdelar i

Göteborg för att komma åt så många olika skolors kulturer som möjligt. Den typen av variation kan spela roll för studiens validitet. Vi ville få en generell uppfattning om multimedias användning och vilken roll har den i respondenternas vardagsliv samt i arbetslivet. Vi tog reda på varje skolas elektroniska adress från Göteborgs kommuns hemsida (under länken förskola & utbildning). Enkäten skickades ut till de utvalde skolornas elektroniska adresser med det bifogande missivbrevet till varje skola (se bilaga 1).

I missivbrevet meddelade vi kontaktpersonerna i varje skola att enkäten inriktar sig till två lärare (en specialpedagog och en klassföreståndare). Både specialpedagogerna och lärarna arbetar med elever i årskurs 1-3. De utvalda respondenterna skulle vara informationskälla för undersökningen för att vi skulle kunna få ett brett underlag till vilka attityder de personerna har till multimedia. Med hjälp av en enkätundersökning kan man exempelvis utreda sambandet mellan olika fakta, t.ex. att utreda lågstadiapedagogernas användning och förhållningssätt till medieredskap i ett brett perspektiv.

Vi skickade ut enkäten via e-post till tolv skolor, två enkätkopior till varje skola vilket totalt blir tjugofyra stycken. Enkäterna var tänkt att fyllas i av en specialpedagog/lärare och en lärare i varje skola.

### **5.1.2. Bortfall**

Det blev ganska stort bortfall eftersom många inte besvarade våra mejl. Vi fick in tio mejlsvår från totalt tolv skolor, åtta lärare och två specialpedagoger som besvarade enkätfrågorna. Därefter skickade vi en påminnelse till dem, dock utan resultat. Flera olika orsaker kan ligga bakom ett stort bortfall enligt Ejlertsson (2005). En av faktorerna kan vara att enkäten ansågs tidskrävande med tanke på att frågorna var av utredande karaktär. En annan anledning till ett lägre deltagande skulle kunna vara att enkätens innehåll ansågs för personligt gällande pedagogernas förhållningssätt gentemot multimedia. De kanske inte kände sig bekväma med eller vill dela med sig av den informationen (s.30).

Det externa bortfallet enligt Stukat (2005) avser det bortfall som kan uppstå vid själva urvalet av undersökningsgrupp. Externa bortfall kan vara exempelvis personer som av någon anledning inte vill delta. Dessutom det kan bero på att enkäten inte har nått lärarna utan den kanske har fastnat hos skolans kontaktpersoner. Det kan bero på att vi inte har relationer med själva respondenterna för att kunna nå dem direkt utan någon förmedlare, som Stukat (2005) påpekar:

”att skapa en relation till sina informanter- ringa eller träffa dem, presentera sig på en skolkonferens- och på sätt visa sin tacksamhet kan påverka och motivera många att delta” (s.65)

Enligt Stukat (2005) kan bortfall bero på att ”man inte lyckats nå de utvalda /.../ det finns också många personer som av varierande skäl vägrar vara med i en undersökning. Rädsla för registrering, tidigare erfarenheter av dåliga enkäter eller ointresse för att gör något som inte ger något i utbyte, kan vara några orsaker” (s.65)



Det externa bortfallet i vår studie är de fjorton tillfrågade informanter som inte återsände enkäten. Detta kan bero på de olika orsakerna vi nämnde ovan. Vi har återsänt påminnelse till samma kontaktpersoner men dock inte fått något svar.

### **5.1.3. Genomförande**

I enlighet med vårt syfte ville vi att formulera enkätens innehåll efter samma ordning som vi har i syfte och frågeställningar för att sammanhanget i analysen skall bli mer tydligt. Enkäten omfattade sjutton frågor som formulerades på ett utredande sätt för att kunna åstadkomma så fördjupade svar som möjligt. Det krävde lång tidplanering tills vi kom fram till en genomtänkt plan för hur frågorna relateras till undersökningens syfte och frågeställningar. Enligt Stukat (2005:65) måste en betydande tid ägnas åt konstruktion och utprovning av undersökningens metod. Han hävdar att det måste finnas relaterade och genomtänkta frågor till undersökningens syfte och frågeställningar. Det är därför frågeformuleringarna i vår studie ordnades under följande kategorier; bakgrund, skolans resurser, användning, svårigheter, fördelar och nackdelar, medias roll för elever och slutligen medias roll i samhället för att relationen i varje kategori anknyts till vår undersöknings syfte och frågeställningarna.

### **5.1.4. Frågeformuläret**

Under den här rubriken kommenterar vi varje delrubrik i enkäten.

- **Bakgrund**

Denna rubrik innehåller fem frågor med fasta svarsalternativ som handlar om lärarens attityder till media och deras användning av multimedia på sin fritid samt arbetstid. Lärarna tillfrågades t.ex. om hur länge har de jobbat som lärare för att vi i analysdelen skulle kunna urskilja om antal år i yrket gör skillnad i deras inställning till multimedieanvändning.

- **Skolans resurser**

Rubriken innehåller fyra frågor med syftet att ta reda på och få en tydlig bild av skolans samt klassens utrustning och i vilken mån media finns tillgänglig i skolan. Här behandlas frågorna om i vilken mån skolan erbjuder och tillgängliggör nya multimedieredskap till sina elever samt lärare.

- **Användning**

Innefattar tre frågor om huruvida klassrummen är utrustade med medieredskap och hur ofta de används av läraren/elever. Syftet är att undersöka vilka faktorer som styr användningen av stationerade medieredskap.

- **Svårigheter fördelar och nackdelar**

Vi har ställt tre frågor om vilka praktiska/teoretiska svårigheter som pedagogen/ läraren möter när de arbetar med medieredskap i undervisning (om de arbetar med sådant) med syfte att se vilka påverkande faktorer styr lärarnas förhållningssätt till multimedia användningen i sin verksamhet.

- **Medias roll för eleverna**

Innehåller två frågor om huruvida det är viktigt att ta till vara på och utveckla elevernas kunskaper i multimedia. Vi gav öppna svarsalternativ till frågan under denna rubrik för att kunna få så utförligt svar som möjligt om hur respondenten tänker kring elevernas läs- och skrivutveckling med hjälp av multimedia.

- **Medias roll för samhället**

Sista kategorin omfattar en fråga med fasta svarsalternativ med utrymme till motivering (se bilaga 1). Syftet med frågan är att ta reda på lärarnas syn på skolledningens roll att avspegla samhällsutvecklingen i skolans värld.

## **5.2. Kvalitativmetod**

Vi använde oss av kvalitativ metod i undersökningen för att kunna fördjupa oss om hur lärarna talar om sina förhållningssätt med multimedieanvändningen i deras verksamheter. Kvalitativ synsättet enligt Stukat (2005) är:

”att tolka och förstå de resultat som framkommer, inte att generalisera, förklara och förutsäga. Man vill karaktärisera eller gestalta något” (32)

Vi har tänkt fördjupa oss i intervjupersonernas syn kring vårt syfte och intervjufrågor.

### **5.2.1. Urvalet**

Intervjuundersökningen kan ge möjligheter att fördjupa oss i sammanställda syftefrågornas innehåll. Denna metod enligt Trost(2005) ger möjlighet att försöka förstå och förhålla sig till andra människors företeelser genom:

”deras sätt att resonera eller reagera eller av att särskilja eller urskilja varierande handlingsmönster så är en kvalitativstudie rimlig” (s.14)

För att få en närmare syn på lärarnas förhållningssätt till multimedia i undervisningen, använde vi oss av intervjuundersökning. Vi har planerat att intervjua fyra lärare (två specialpedagoger och två lärare) på två skolor i olika stadsdelar. På grund av tidsaspekten som mest intogs med enkätfrågors formulering kunde vi inte ha extra tid för att nå de fyra lärarna som vi bestämde att intervjua från början. Då begränsades sluturvalet till två lärare, en lärare på varje skola.

### **5.2.2. Genomförande**

Förberedelser innan intervjun med informanterna gjorde vi på två olika sätt. Det ena sättet vi använde oss av var tekniska kommunikationssätt, via e- post och SMS. I mejlet framkom syftet med intervjun samt våra namn, telefonnummer, mejladress och undersökningens syfte. Vi begärde av läraren besked angående om de ville ställa upp eller inte. För det andra

kommunikationssättet sms:ade vi läraren som vi önskade intervju. Tid och plats kom vi överens om tillsammans.

Vi gjorde intervjuerna på plats på de skolor där lärarna är verksamma. Vi ville att intervjupersonen skulle känna sig bekväm, vilket rekommenderas i t.ex. beskrivningen i introduktionen till –Metodpraktikan (Esaïasson, m.fl. 2007: 302). Vi spelade in intervjuerna med MP3- spelare. Fördelen med detta inspelningssätt är att vi kan i efterhand kan återgå till dessa och fånga all relevant information som gavs vid intervjutillfällena. Intervjusvar enligt Stukat(2005) sker oftast med hjälp av bandspelare där svaret senare kan skrivas ut i sin helhet. Innan inspelningen påbörjades klargjorde vi för informanterna att all information de ger skulle behandlas konfidentiellt.

### **5.3. Reliabilitet, validitet och generalisering**

Begreppet reliabilitet omfattar enligt Svedner (2006), ”mätnoggrannheten hos de intervju- och observationsmetoder man använt”. Validitet begreppet behandlar huruvida resultaten ger en sann bild av den som undersöktes. Generaliserbarhet handlar om ”i vilken grad resultaten kan generaliseras” (s.108).

Vi ska presentera enligt Metodpraktikan (Esaïasson, m fl. 2007: kap.1) vilka kriterier en vetenskaplig undersökning bör uppfylla. Därefter redogör vi hur vår uppförda undersökning uppfyller kraven i anknytning till dessa följande kriterier. kriterierna är följande:

1. Att referera till tidigare forskning.
2. Att ha välformulerade begrepp.
3. Väldefiniera forskningsfrågor.
4. Undersökningen ska vara systematisk och hederlig.
5. Forskningen ska vara intersubjektiv och värderingsfri.
6. Att beskriva och förklara olika samhällsliga fenomen.
7. Forskningen har i princip generaliserande ambitioner.

Vi har använt oss av tidigare forskning genom att referera till kurslitteraturer och vi har motiverat vårt syfte med hjälp av teorier, tidigare forskning och styrdokument. I studien har vi använt oss av begreppet multimedia och vi definierade begreppet enligt litteratur. Vi har använt två empiriska undersökningsmetoder, enkät och intervjuundersökning. I studien utgick vi från våra egna frågeställningar och våra observationer byggdes på objektiva grunder. Våra åsikter påverkade inte undersökningen vid textanalysen och de intervjuade lärarnas svarstolkning där vi var värderingsfria för att kunna ge en ren faktabaserade data utan att vara subjektiva. Vi har beskrivit likadana fenomen vi upplevde på många olika skolor och utgick vi ifrån dem. Studien vi uppförde har innefattat tio lärare, två av dem är specialpedagoger . Vi förväntade oss att få mer antal deltagare än tio från tolv skolor för att kunna ge en övergripande och generaliserande syn på hur alla tillfrågade respondenterna har för attityder i relation till media användningen. Dessutom vilka faktorer som styr dessa attityder. Vi tycker

att föreliggande undersökning inte kan generaliseras i stor utsträckning på grund av det mindre antalet medverkande lärare och att den inte har återkommande mönster och samband.

## 6. Enkätresultat

Här kommer vi att presentera enkätresultaten i samma ordning som i enkäten. Det omfattar följande kategorier; bakgrund, skolans resurs, användning, svårigheter fördelar och nackdelar, medias roll för eleverna och medias roll i samhället.

### 6.1. Bakgrund resultat

Kategorin omfattar fem frågor med utredande karaktär med tanken att få ta reda på vad lärarna har för pedagogisk utbildning och hur länge de har jobbat som lärare. Som tidigare nämnt i metoddelen inriktades frågorna mot pedagoger på lågstadiet med syftet att få en övergripande syn på vad de tio lågstadiepedagogerna på de olika urvalskolorna har för attityder till multimedia i sina vardagsliv samt i undervisning.

#### Fråga 5.1.1. Hur länge har du jobbat som lärare?

I tabell 5.1.1. visar att mer än hälften av totalt tio respondenter har jobbat mer än arton år. Två lärare är nästan nyutbildade. En lärare har jobbat mer än åtta år och två av respondenterna har jobbat mer än tio år.

Tabell 5.1.1. Sammanställning om hur länge respondenterna har jobbat som lärare

	1-6 år	7-10 år	11-18 år	19- uppåt
Specialpedagog			1	1
Lärare	2	1	1	4

#### Fråga 5.1.2. Har du pedagogisk utbildning?

Fyra tillfrågade informanter har utbildning från förskolan upp till årskurs två och tre. Tre av dem är lärare för grundskolan ett till sju. En har lärarutbildning från Norge för elever från årskurs ett till sex. Två respondenter är specialpedagoger.

#### Fråga 5.1.3. Har du någon utbildning på hur man kan använda tekniska hjälpmedel t.ex. dator, projektor m.m. i undervisning?

Resultaten i tabell 5.1.3 visar att fem av respondenterna har utbildning i tekniska metoder. Det omnämnde utbildningarna var Itis och PIM. En av respondenterna kommenterade att hon inte har utbildning i IT/ PIM fast hon kan använda de multimediala metoder flitigt i sin verksamhet och vardagslivet.

Tabell 5.1.3. utbildning på hur man använder tekniska hjälpmedel

	Nej	Ja
Specialpedagog	1	1
Lärare	4	4

**Fråga 5.1.4. Vilka multimedia brukar du använda flitigast på din fritid?**

I tabell 5.1.4. visas att alla respondenterna förenade i svaret om att datorn var det redskap de använder sig flitigast av dagligen.

Tabell 5.1.4. Flitigast använda multimedia resurser

Dator	dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog	2			
Lärare	8			

I tabell 5.1.5. en specialpedagog och sju lärare anger att de använder TV dagligen. Och resten anger att de använder den varje vecka.

Tabell 5.1.5. TV användning på fritid

TV	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog	1	1		
Lärare	7	1		

Tabellen 5.1.6. Visar mer än hälften av lärarna besvarat att de använder DVD:n varje månad och en specialpedagog anger att de brukar använda den varje vecka och resten använder de aldrig.

Tabell 5.1.6. DVD användning i skolan/på fritid

DVD	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Speciallärare		1		1
Lärare			6	2

**Fråga 5.1.7. Använder du följande kommunikationssätt: e-post, Sms, diskussionsforum, chat i skolan?**

Majoriteten av respondenterna i tabell 5.1.7. anger att de e-postar dagligen och bara två av lärarna gör det varje vecka.

Tabell 5.1.7. vilka kommunikationssätt används flitigast av lärarna

E-post	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog	2			
Lärare	6	2		

I tabellen 5.1.8. varierade resultatet tydligt mellan olika graderingar på hur ofta respondenterna sms:ar och använder den här typen av kommunikationsteknik i deras vardagsliv. Fyra av totalt åtta lärare anger att de sms:ar dagligen. Tre av dem gör det varje vecka och en gör det aldrig. Men i specialpedagoggruppen anger en av dem att de sms:ar varje dag och den andra gör det varje månad.

Tabell 5.1.8. SMS

SMS	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog	1		1	
Lärare	4	3		1

Under diskussionsforum anger mer än hälften av respondenterna som visas i tabellen 5.1.9. att de aldrig använder den funktionen. Två av lärarna anger att de gör det varje månad och inom specialgruppen är det bara en som använder det varje månad och andra specialpedagogen gör det aldrig.

Tabell 5.19. Diskussionsforum

Diskussionsforum	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog			1	1
Lärare			2	6

Tabellen 5.1.10. visar klart att det inte var ett likadant resultat som i de andra rubrikerna. Den visar att sju respondenter aldrig använder denna chatt- kommunikation och det var bara två

som gjorde det, men inte i stort utsträckning utan bara en gång i veckan. Det är bara en som chattar en gång i månaden.

Tabell 5.1.10. *Chat*

Chat	Dagligen	Varje vecka	Varje månad	Aldrig
Specialpedagog		1	1	
Lärare		1		7

## 6.2. Skolans resurser

Kategorin omfattar fyra frågor och genom första frågan vill vi ta reda på om det finns kommunikationssätt mellan lärare och föräldrar/elever på respondenternas skolor. I andra frågan utreder vi om utrustningen i klassrummet med någon/några stationerade media redskap. Tredje frågan handlar om skolans tillgång till datorer, TV och DVD salar. Med fråga fyra undersöker vi faktorerna som styr användningen av gemensamma tillgångar till data, TV, DVD salar.

### Fråga 5.2.1. Finns det teknologiska kommunikationssätt mellan lärare och föräldrar/elever på din skola?

I tabell 5.2.1. har mer än hälften av informanterna inte har någon typ av kommunikationssätt mellan lärarna och föräldrar och elever. Tre av totalt tio respondenter har svarat ja på frågan och har kommenterat att deras skola har ett kunskapsnät där alla elever och lärare finns med. Ytterligare tilltalade att skolan har påbörjat med Hjärntorget men att de inte hunnit lägga in alla elever. Vidare svarade lärarna att de alla har en e-postadress på skolans server. De andra respondenterna svarade nej, att de inte har kommunikationssätt mellan lärarna och elever och inte mellan föräldrarna.

Tabell 5.2.1. *Teknologiska kommunikationssätt mellan lärare och föräldrar.*

	Nej	Ja
Specialpedagog	1	1
Lärare	6	2

### Fråga 5.2.2. Är ditt klassrum/utrustad med någon/några stationerade medieredskap?

I tabell 5.2.2. visar resultatet att sju lärare har stationerade multimedieredskap i deras klassrum. Trots att vi inte angav vilka redskap de har i klassen så har tre lärare angett att de inte har ett enda stationerat redskap i deras klass. En informant kommenterade att de har bara en CD-spelare i klassen medan två andra svarat att de har en stationerad dator i varje klass. En annan respondent anger att de bara har fyra

datorer till totalt fyrtioåttio elever. Specialpedagogerna har angett att de inte har egna klassrum, men många klassrum de har tillgång till är utrustade med olika medialredskap.

Tabell 5.2.2. *stationerade medieredskap i klassen*

	Nej	Ja
Specialpedagog		2
Lärare	3	5

### Fråga 5.2.3. Har skolan gemensamt tillgång till dator, TV, DVD salar?

Bara fyra av tio svarade att de har tillgång till gemensamma datasalar och resten har inte sådana salar i deras skolor där de är verksamma.

Tabell 5.2.3. *Gemensamma tillgångar till dator, TV och DVD salar.*

	Nej	Ja
Specialpedagog		2
Lärare	6	2

### Fråga 5.2.4. Vilka faktorer styr tillgången?

Alla respondenterna var eniga om att ekonomin var en av de viktigaste faktorerna som styr tillgången till gemensamma salar. Vidare uppger samtliga lärare att anledningen till mindre lokalytor till sådana salar också är beroende av ekonomin. En specialpedagog talar om att det är bara äldre elever som får tillgång.

## 6.3. Multimedieanvändning

Under denna rubrik undersöker vi vilka typer av multimedia pedagogerna använder sig av. Vidare vill komma fram till hur ofta innevarande stationerade medieredskapen används av pedagogerna.

### Fråga 5.3.1. Vilken typ av media använder du i ditt arbete?

Svar saknades från fem informanter av totalt tio. Andra som besvarade frågan kommenterade att i lektionsplaneringen kan olika hemsidor vara till hjälp. En lärare tipsar några hemsidor som t.ex. [www.rymdportalen.com](http://www.rymdportalen.com), [www.sopor.nu](http://www.sopor.nu) och den virtuella floran. Hon kommenterar vidare att hon använde de hemsidorna denna termin. Hon anger också en annan webbadress [www.lektion.se](http://www.lektion.se) som en bra sida(enligt läraren) som man kan få tips och inspiration från andra pedagoger. En annan lärare anser att de använder internet för att söka fakta samt bilder. Vidare skriver läraren att de lånar ibland videor/ DVD filmer från AV-media (faktafilmer).



### Fråga 5.3.2. Hur ofta använder du innevarande multimedieredskapen för elevers läs och skrivutveckling?

I fråga 5.3.2. tar vi reda på vilka medieredskap de tillfrågade lärarna och specialpedagogerna använder sig av som hjälpmedel till elevers läs- och skrivutveckling. Svaret vi fått av mer än hälften antyder att datorn är den mediemetoden som de använder sig mest av. En av specialpedagogerna exemplifierar att det finns olika pedagogiska program som man kan använda. TV och DVD:n används också kommenterar en lärare om man har ett organiserat planering, men jag använder t.ex. DVD:n minst en gång i månaden. Sista respondenten kommenterar så här: ”aldrig tyvärr, vi har inga stationära datorer, bara lärarnas enskilda arbetslaptops”.

### Fråga 5.3.3. Anser du att de stationerade redskapen kan användas som läromedelskomplement som bidrar till elevers läs och skrivutveckling?

En lärare anser att det är bra för barn som har svårt med finmotoriken, svårt med att ljuda o.s.v. och den andra kommenterar att eleverna tycker om att få använda kunskapsspel på datorn m.m. och att skriva i ”Word” istället för att skriva med penna. Hon kommenterade vidare att det också är bra med ”självrättande program” som Word programmet. Att de tycker är roligt bidrar till deras utveckling. Specialpedagogen anser att äldre elever får ofta mer tillgång än vad de andra gör. Två av lärarna belyser att de har sett elever med dyslexi utvecklas enormt i sitt skrivande bara genom att få skriva i Word istället för med penna.

Tabell 5.3.3. Medieredskap som komplement till traditionella läromedel.

	Nej	Ja
Specialpedagog		1
Lärare	2	6

## 6.4. Svårigheter, fördelar och nackdelar med multimedieanvändning

Detta kapitel omfattar tre frågor med syften att få en övergripande syn på vilka svårigheter pedagogerna bemöter när de arbetar med olika multimedia resurser. Den här frågan riktar sig mot både utbildade som outbildade lärare inom IT eller PIM. Syftet är att undersöka om det finns fördelar respektive nackdelar med användande av multimedialresurser. Här angav vi fritt svarsutrymme för att svarspersonerna får uttrycka sig fritt.

### Fråga 5.4.1. Vilka praktiska/teoretiska svårigheter bemöter du när du arbetar med multimedieresurser?

I fråga 5.4.1. enades hälften av informanterna om svaret att de mest praktiska svårigheterna som tillgänglighet till de aktuella redskap eller även till olika program är de vanligaste faktorerna de möter i användandet av dessa redskap. En skrev att de bara har en dator i

klassrummet och den är inte utrustad med pedagogiska program eller inte har den vanliga PowerPoint program som är av stor vikt för både lärarna och elever. Att jobba med dator anser en lärare är svårt för de yngre eleverna. Därför att det kräver mer tid och med tanken på att det är bara en lärare som tar hand om dem och hjälper till med inloggning och särskilt när man har stora barngrupper. En lärare beskriver andra svårigheter som påverkar arbetet med multimedieredskap, som bland annat hur klassen har möblerat och vilken miljö det är, också är påverkande moment. Sistnämnda läraren anser att en annan självupplevd svårighet är monteringen av redskapen som t.ex. hur man hanterar sladdar, kopplar av eller sätter på projektorn eller overhead och även datorn. En lärare beskriver att ”tillgång till aktuella program, tid för att få resursen för att hjälpa elever tillräta”.

#### **Fråga 5.4.2. Krävs det extra kompetens för att arbeta med multimedia i skolan?**

I tabellen 5.4.2. visas det att sju lärare har svarat ja, utom en som inte lämnade svar på frågan och en annan som skrev ”vet inte”. De skrev att de behöver mer kunskap om hur man använder olika pedagogiska programvaror. En av lärarna tyckte att det krävs extra kompetens när man jobbar med multimedia och man behöver då handledning för att skolan kan stötta pedagogernas arbete. En av respondenterna anser att det behövs kompetensutveckling och föreslår att framför allt att alla pedagoger får en egen dator som man även kan använda under förtroendearbetstid hemma. Vidare säger samtliga lärare att fortbildningen man får ibland, som till exempel seminarier, inte skall vara på lärarens bekostnad och kräva extra tid. En annan lärare kommenterar så här: ”jag skriver ja, därför att inte alla vet hur man hanterar program som Power- Point. Man skulle kunna ägna en eller ett par studiedagar åt enkla grundresurser i multimedieverktyg som passar i undervisningen”. En lärare anser att fortbildningen givetvis kan ge extra kompetens.

Tabell 5.4.2. *Kompetens för att arbeta med multimedia i skolan.*

	Nej	Ja
Specialpedagog		2
lärare	1	5

#### **Fråga 5.4.3. Vad anser du att det finns för fördelar med att använda media i skolan? Varför?**

I fråga 5.4.3. svarade mer än sex av tio med olika fördelar som det multimedia användandet medför. En lärare anser att multimedia kan vara ett varierande arbetssätt, extra resurser och hjälpmedel för barn med läs- och skrivsvårigheter samt elever med motoriska svårigheter och även stavningshjälp. En annan ser att man kan hämta aktuell information, lära eleverna att granska sina källor, samt att det ett sätt att fånga elevernas uppmärksamhet genom att de blir effektiva i sitt lärande. En av dem anser att det ingår i vår vardag, därför bör eleverna också bekanta sig med detta. En annan respondent anser att hela vårt samhälle är datoriserat, nästan all information är digital och mycket kommunikation sker också den vägen. Vidare

kommenterar densamme: ”skolans uppgift är att lotsa in eleverna till samhällslivet då måste skolan också vara i fas med detta”.

## **6.5. Medias roll för elever**

Här ställer vi två frågor till lärarna med fria svarsalternativ. Tanken är att få ett mer utförligt svar om vilka uppfattningar respondenterna har om medias roll för elevers lärande. Ytterligare hur bör man utveckla elevernas kunskaper i media och varför? Då knyter vi an svaret vi får till kategorin ”bakgrund” för att kunna sammanfatta en grundsyn på vad pedagogerna har för syfte och mål när de talar om medias roll för sina elever. Ytterligare vill vi som jämförelse se om svaret här överensstämmer med multimedieanvändandet i undervisningen när det gäller samma lärare.

### **Fråga 5.5.1. Är det viktigt att i skolan ta till vara och utveckla elevernas kunskaper i media?**

I fråga ett undersöker vi hur viktigt läraren anser det vore att utveckla elevernas kunskaper i media. Nästan alla svaren vi fått av totalt tio respondenter visar vikten av multimedia och att de skall genomsyra undervisningen. En av dem anger att nu förtiden många barn är ”riktigt duktiga i att hantera en dator. Vi är redan idag beroende av datorer så det är självklart att det är viktigt att utveckla barnens kunskaper i ämnet”. En lärare anser att det är viktigt att ta till vara och utveckla eleverna kunskaper eftersom det är naturligt inslag i alla människors vardag och arbete. En viktig anledning är att alla måste ha kunskaper i media för att kunna fungera i samhället anser en lärare. Den ger också bra förutsättningar för vidare utbildning anser annan. En respondent anser att det är viktigt utveckla elevers kunskaper i ämnet för att t.ex. kunskaper i engelska hos unga killar har ökat sedan on- line dataspel som World of Warcraft blev populärt. Man har allt att vinna på att utgå från elevernas intresse i undervisningen anser samma lärare. Bara en lärare tyckte att man behöver utveckla elevernas kunskaper i multimedia men i de högre årskurserna kanske.

### **Fråga 5.5.2. Hur arbetar du för att ta till vara och utveckla elevernas kunskaper i media?**

En respondent kommenterar att de lär alla elever att kunna logga in, hitta och använda Word, söka fakta och bilder på datorn. En annan lärare använder kameran för att dokumentera deras utveckling och roliga händelser. Två lärare använder olika pedagogiska program i svenska, matte och bilder. Ett svar vi har fått kommenterades så här: ”vi gör inget alls, varför?”. Vi har fått fem svar av totalt tio svarade respondenter på den frågan.

## **6.6. Medias roll i samhället**

Som en summeringsfråga till pedagogerna tänkte vi att lyfta fram en omfattande fråga om hur lärarna ser på vilken roll multimedia har i samhället nu för tiden. Dessutom hur pedagogerna ser på skolledningens roll för att avspegla samhällets utveckling för att multimedia skall genomsyra skolans värld.

### Fråga 5.6.1. Tycker du att det är viktigt att skolan speglar samhällsutveckling genom att uppmuntra medieanvändningen i skolläring?

I tabell 5.6.1. har nio respondenter svarat ja på frågan med motiveringen att vi lever i ett informationssamhälle och i skolan ska det anpassas på ett sätt som ger eleverna samt pedagogerna möjligheter att vara en medverkande del i utvecklingen. Det sker när skolan kan tillämpa resurserna till dagens behov. En annan lärare motiverar med att skolan inte skall vara en isolerad värld från samhällsutvecklingen. En kommentar från respondenterna var intressant gällande vilken ökad status media har nuförtiden; man anser att den som har media har makt. En annan förklarande anmärkning hävdar att vi lever i ett informationssamhälle och man som en modern medborgare måste hänga med utvecklingen.

Tabell 5.6.1. om skolan skall spegla samhällsutveckling

	Nej	Ja
Specialpedagog		2
Lärare	1	9

## 7. Enkätanalys

I det här avsnittet kommer vi att redovisa enkätanalysen uppdelat på de sex kategorier enligt enkätens uppställda formulering.

### 7.1. Bakgrundanalys

Anledningen till att vi frågade efter informanternas ålder i enkäten var att vi ville se om det finns ett samband mellan åldern och mediebruket. Det vi kommit fram till var att de lärare som har jobbat mer än 20 år i yrket har angett liknande svar som de andra lärarna som har jobbat färre år i yrket. Det visade sig att det inte finns stora skillnader mellan lärarnas ålder och mediebruket. Åldern eller antalet år i yrket för lärarna spelar inte någon stor roll i deras förhållningssätt till mediebruket vare sig i vardagsliv eller i yrkesverksamhet. Däremot upptäckte vi att vissa nyutbildade lärare inte har kunskaper om hur man använder multimedia i undervisning. Följaktligen blir det inte fråga om hur många år lärarna har jobbat utan om hur varje lärare är engagerad inom området. Enligt Alexandersson m.fl. (2001: 15) som beskriver medieredskapens betydelse i undervisningen och hur de påverkar barnets lärande, är det främst pedagogens syn på lärande som utformar undervisningen och inte tillgången till teknik. Han menar att teknik eller nya multimedietekniker i sig inte ger någon garanti för bättre undervisning, utan hur pedagogen/läraren använder sig av dessa metoder samt vilka möjligheter läraren erbjuder sina elever till med hjälp av dessa metoder och att allt detta avgör kvalitén på undervisningen.

Att åldersfaktorn delvis kan påverka mediebruket och lärarnas förhållningssätt till multimedia i sina vardagsliv kan relateras till deras användning av multimedia i andra verksamheter. Det finns alltså ett samband mellan lärarnas privata användning av multimedia och deras möjlighet att skapa en balans mellan traditionella undervisningssätt och nya tekniska metoder i arbetet.

## **7.2. Analys av skolans resurs**

Svaren vi fick angående skolans resurser möjliggjorde för oss att se på vissa detaljer som varit osynliga för oss när vi började vår undersökning som bl.a. att det finns vissa dolda moment som ingen kan ta reda på om man inte fördjupar sig i dem. Alla pedagogerna var överens om att ekonomin spelar stor roll för mindre resurser i skolan och att lokalytorna på många skolor hindrar lärarna från att kunna arbeta med mediemetoder. De dolda momenten vi upptäckte var att trots utrustning och utbildade lärare användes ändå inte (redskap t.ex. TV, DVD, datorn, CD-spelare m.m.) multimediemetoder och kommunikationsteknik.

Mer än hälften av respondenternas skolor har inga gemensamma tillgångar till TV och datasalar. Det finns bara tre av totalt tio svar som omnämnde datorn som enda redskap de har i klassen. En av tre lärare klagade på att antal datorer inte går att använda så ofta på grund av stora barngrupper. Detta sistnämnda kan tolkas som att få stationerade redskap kan leda till att lärarna är tveksamma till att använda redskapen på grund av oron som råder mellan eleverna ifall de skall turas om att jobba med datorn.

Slutsatsen av resultatanalysen är att få antal tillhanda redskap i klasser med stora barngrupper kan vara en orsak som gör att multimedieredskap inte används i stort utsträckning. Skolan uppfyller inte sin uppgift att utrustningen i klasserna skall omfatta de relevanta redskapen.

## **7.3. Analys av multimedieanvändning**

I detta avsnitt fokuserar vi på att analysera vilka slags multimedieredskap som används i undervisningen och varför. Vidare hur ofta lärarna valde redskapen. I enkätresultaten redovisade vi antalet respondenter som använde sig av multimedia i sina verksamheter (se tabell, 5.3.1.). Det mest använda redskapet som lärarna anger är datorn.

Säljö (2000) anser att,

”manuella arbetsuppgifter intellektualiseras i stor utsträckning genom informationsteknologins utveckling. Det traditionella fysiska arbetet ersätts av uppgifter som består av övervakning, administration och styrning av tekniska och sociala system med delvis nya krav på kunskaper och formell utbildning”  
(s.289)

Det fanns bara två lärare som använde datorn med sina elever. Men ingen av alla tio tillfrågade lärarna har svarat på hur ofta de använder multimedia i sina verksamheter för elevers läs- och skrivutvecklingssyfte. Det har möjligtvis inte har organiserade tillgångar till redskapet i klassen. Det betyder att lärarna kanske inte har organiserade/planerade schema för att använda multimedieverktyg i de regelmässiga tiderna för läs- och skrivutvecklingen.

Vi kan sammanfatta genom att konstatera att datorn var det mest omnämnda redskapet. En lärare angav några tips om hemsidor som kan vara en bra hjälp i lektionsplanering. Det kan betyda att de olika möjligheterna datorn ger för pedagoger såsom hämta fakta, informationer och inspirationer från andra pedagogiska på vissa hemsidor m.m. gör att detta redskap används mest.

#### **7.4. Analys av multimedieanvändnings svårigheter, fördelar och nackdelar**

Här redovisar vi olika praktiska och teoretiska svårigheterna som lärarna möter med medieanvändning. Därefter redovisar vi vilka fördelar och nackdelar som finns med multimedieanvändningen.

Det finns flera olika praktiska svårigheter för lärarna i deras multimedieanvändning. En av svårigheterna är att hantera det praktiska säger en lärare, som att koppla datorn till projektorn eller när de använder DVD och att koppla in apparaten. Det finns också en svårighet som en lärare skriver ”när det gäller att hantera sladd till kopplingen ibland man ändrar apparatens plats med en flyttbar TV bänk, då bör man flytta alla elevers bänkar”. En annan lärare konstaterar att det kräver lång tid med inloggningen till Internet, för att alla har sina lösenord och de har storgrupp och det inträffar ofta tekniska fel. Då är det svårt att hinna hjälpa alla barn samtidigt och det är bara en lärare. Det tar nästan en hel lektion tills att man blir klar bara med inloggningen. Det finns inga uppdateringar till de medieredskap vi har, säger en respondent. Vidare pekar de på att de stationerade datorerna i klassen är tröga och det är svårt att komma åt programmet snabbt och det går inte heller att använda dem i stor utsträckning. Många respondenter kommenterade att möbleringen i klassen är ett hinder för att komma åt redskapen.

Det finns olika orsaker som gör att medieredskapen inte används i särskilt stor utsträckning. En serie av orsaker som börjar från små detaljer som lärarna nämnde; sladdlängden inte når kopplingen, möbleringen inte är tillämpligt att kunna flytta redskapen flitigt i klassen och så vidare. Serien fortsätter och utvidgar sig tills den når skolledningen, utrustningen och redskapsuppdateringen och så vidare i slutet av serien kommer man fram till det som kallas ”ekonomi”.

Vi kan inte bara begära att pedagogen skall utvecklas medan skolans värld inte möjliggör för denna pedagog att utöva sina färdigheter och kunskaper. Det bör vara ömsesidiga möjligheter för att kunna och både skolan och pedagogen präglas av samhällsutvecklingen.

#### **7.5. Analys av medias roll för elever**

Majoriteten tycker att media har en oerhört betydande roll för elever. En lärare anser att med media kan eleverna vara medverkande individer i samhället.

Med enstaka redskap kan elever utvecklas, om det finns möjligheter att använda dessa redskap. Andra informanter anser också att följderna av medieanvändning skapar lust för lärandet och, sociala relationer stärks. En lärare säger att multimedieredskapen motiverar elevernas förhållningssätt till olika informationskällor och kritiskt tänkande, där de själva medverkar effektivt i sina lärandeprocesser. Vidare anger några att med hjälp av multimedias olika redskap som t.ex. filmvisning, bild, ljud, musik, datorspel, m.m. kan eleverna få extra möjligheter att se en händelse från olika perspektiv. En lärare som använde datorn som skrivstöd för två elever med Word program, märkte att eleverna skriver sin uppgift och samtalade med varandra och när de var klara med uppgiften berättade de för läraren om en saga som de tänkte skriva tillsammans.

Säljö (2000) anser att ”Många drag i denna utveckling utgör på ett allmänt plan ett stöd för ett sociokulturellt perspektiv på lärande. Den nya tekniken bygger in allt mer av våra kunskaper i artefakter och system, och den blir på så sätt alltmer kraftfull och sofistikerad”(s. 289).

Vi kan se att trots pedagoger/lärare är medvetna om vilken roll media har för elever framgång, så syns den inte tydligt i skolan verksamheter.

Vi citerar en lärare som tydligt och klart belyser medias roll för elevers läs- och skrivutveckling, ”jag har sett elever med dyslexi utvecklas enormt i sitt skrivande bara genom att få skriva i ”Word” istället för med penna”. Med detta citat belyser läraren att tekniken gör nytta i elevers läs- och skrivutveckling och detta är också beroende på vilken pedagog som använder den, och hur de använder den, och i vilken mån dem använder den och varför. Alexandersson (2001:108) hävdar att, när barn arbetar via IKT och andra mediala verktyg behöver de därför utbyta upplevelser och erfarenheter; de behöver samtala om sitt lärande utifrån egna frågor; de behöver göra egna reflektioner, tolkningar och bedömningar. Att formulera sig om sitt eget lärande kan därför utveckla barnens språkliga och kommunikativa kompetens.

## **7.6. Analys av medias roll i samhället**

Lärarna tycker att skolan skall vara öppen för informationsteknologiutvecklingen. En informator anser att kunna använda multimedia är att man ha makt. När skolan speglar samhällsutvecklingstakten och dess olika delar i media då kommer skolan också ha makt att ge genom att borga för god kvalitet i utbildningen. Varje individ i samhället behöver kunna använda de tidsenliga medierna för att kunna vara en medverkande del i samhället. Många informanter motiverade de mediala metodernas användning genom att påpeka att vi lever i ett informationssamhälle där kravet på skolan blir stort för att anpassa tillämpliga möjligheter för sina elever samt pedagoger. Motiven är att skolan är en del av samhället och skall präglas av samhällsutvecklingen. En annan lärare kommenterade att skolans uppgift är att kunna avspegla samhällets aktuella framgångar genom att tillgängliggöra anpassande resurser för sina elever som passar ihop med dagens behov för att skolan inte skall vara en isolerad värld från samhällsutvecklingen. Några av informanterna har en positiv inställning till

datoranvändningen i undervisningen för att kunna nå bättre resultat för sina elever. Genom lustskapande metoder kan elevernas inställning till skolan förbättras. Vi har granskat informanternas svar för att kunna få en anledning som leder oss till vilka faktorer i samhället som styr och påverkar skolans värld med avseende på multimedia.

## 8. Intervjuresultat i skola 1 och 2

I detta avsnitt redovisar vi intervjuresultaten i två skolorna. Vi hänvisar och citerar varje lärarens resonemang omkring följande fördjupningsfrågor;

- Anser du att man bör ha multimedia i undervisningen och i så fall hur tidigt bör man börja i förskola/skolan?
- Tycker du att man bör ta till vara och utveckla elevers mediekunskaper även om läraren inte är utbildad?
- Anser du att man bör utföra en obligatorisk utbildning om media inom lärarutbildningen?

Lärare i skola 1 och 2 har svarat att man behöver genomföra utbildning med multimediala redskap ända från förskolan. Läraren i skola 1 anser att det är oerhört viktigt att barnen få nytta av dagens aktuella möjligheter som erbjuds från förskolan/skolan.

Under fråga två kommenterar lärare 1 så här:

”Även om man inte undervisar i skolan så tror jag att de nya tekniska verktygen är nödvändigt i vårt samhälle. Man bör behärska det för att den ingår ju på något sätt på våra personliga uppfattningar”

(Lärare 1)

Hon kommenterar vidare att det inte gör så stor skillnad om man undervisar utan att ha någon utbildning om det finns behov så bör man göra det.

Lärare 2 anser att utveckla elevers kunnande inom området är viktigt för att:

”barnen är ofta duktigare än lärare så ibland lär de läraren. De har självklart möjlighet att utvecklas och det blir viktigt att läraren är skickligare än sina elever. Jag jobbar inte mycket med media för de yngre barnen, men jag tror att det är viktigt att läraren tar hänsyn till elevernas olika färdigheter att använda datorer”

(Lärare 2)

Lärare 2 nämner olika aktiviteter som utvecklar barnens olika kunskaper som t.ex. att ladda ner musik, kopiera bilder, klistra in dem eller skriva ut och hitta faktatexter på nätet.

I fråga tre svarade båda lärarna att det är bra med fortbildning som inspirerar lärarna att använda och genomföra ny arbetsätt i sina verksamheter. Läraren i skola 1 anser att

”Pedagogerna bör skaffa sådana kompetenser som de kan ha nytta av i sitt arbete. De skall kunna fungera som handledare för sina elever när det gäller media och



medieanvändning. De ska kunna handleda och hjälpa de elever som inte har kommit så långt i sin utveckling när det gäller medieteknologi” (lärare 1)

Resultat blir att båda lärarna anger sin egen aspekt omkring frågeställningarna. Att båda anger gemensamma tankar kring första och tredje frågan, men har olika synpunkter på hur de tar till vara och utvecklar elevers kunskaper.

## **8.1. Intervjuanalys**

Här redovisar vi intervjuanalysen under följande rubriker; intervjuanalys i skola 1 och intervjuanalys i skola 2.

### **8.1.1. Intervjuanalys i skola 1**

Läraren på skola 1 kommenterade att det är oerhört viktigt att ha multimedia i undervisningen och tyckte till och med att man ska börja redan i förskolan trots att denna lärare inte använder sig av multimediala redskap som hon nämnde innan intervjun. Läraren har gått till olika fortbildningar som t.ex. PIM, och ITiS. Detta är viktigt kommenterade hon för ”det är lärarens uppgift också att hålla sig uppdaterat med verkligheten i utvecklingen i samhället”. Läraren kommenterade att det hela tiden kommer nya möjligheter till fortbildning, men hon påpekar att det ibland finns faktorer som påverkar lärarnas förhållningssätt till medieredskap som bl.a. åldern. Hon tycker att det är delvis ett hinder hos en del lärare. Hon fortsätter med att det är dagens behov som gör att man ska kunna det. Med åren upptäcker man själv att det behövs erfarenheter och att våga släppa det traditionella sättet att arbeta mot ett nytt, men det krävs nya kunskaper för att kunna behärska det först innan man använder det i undervisningen.

Informanten anser att det inte gör så stor skillnad om man undervisar utan att ha någon utbildning. Om det finns behov så bör man ta upp det tycker hon, men säger vidare att man bör behärska nya tekniska metoder för att det är nödvändigt i vårt samhälle och då blir det bättre om man är utbildad. Hon motiverar detta med att det kommer en del barn som kan mer än vad en lärare kan och hanterar datorerna bättre än vad vi gör. När det kommer nya sätt och metoder blir det spännande och man vill pröva dem och det har inte med åldern att göra utan beror på personen.

Här återkommer vi till att åldern kan vara ett hinder i med medieredskapsanvändandet i skolan. Som läraren kommenterade finns det vissa som har svårigheter att tillägna och förhålla sig till nya metoder och det finns vissa av dem som får fortbilda sig, men det ger inga blomstrande effekter i deras undervisning. När vi nämner åldersfaktor betyder det inte att så är fallet med alla. Det kan vara en del av orsakerna som ligger bakom vissa lärarnas förhållande till medieredskapsanvändning. Läraren kommenterar att man själv behöver tekniska kommunikationer, olika apparater och, metoder, inte bara för att undervisa utan också för att underlätta vårt sätt att hantera våra vardagliga handlingar i dagens samhälle.

Givetvis behöver barnen i skolan behärska detta redskap säger läraren. Det gäller att se hur viktigt är det för varje stadium och varje ålder. Det skapar intresse och en lustfull känsla till inlärningen så när de kommer ut i arbetslivet blir det enklare för dem att vidare utveckla sina kunskaper inom området. Alexandersson (2001:109–111) hävdar att skrivandet blir lättare för barnen som skriver egna producerade texter med hjälp av datorns ordbehandlings program

regelbundet. De behöver inte forma bokstäverna för hand och de blir finare med hjälp av dator. Han anser att datorn ökar barnens möjlighet att träna på språket och innehållet i texter istället för att lägga ned stor energi på formandet av bokstäver. En annan fördel är att texten kan återupptas och vidareutvecklas vid olika tillfällen. Eleverna utforskar skrivverktyg tillsammans, vilket ofta sker i lekfulla situationer. Då lär sig eleverna bättre för att de ser hur bokstäverna ser ut på tangentbordet och i dem här situationerna samarbetar eleverna ofta med varandra. De pratar eller skriver kring innehållet.

Det gäller att läraren ändrar sitt sätt att nå barnets behov med nya metoder. Hon tycker att man bör använda sig av den metod som läraren behärskar mest och att man vågar använda ett nytt sätt. Lärare 1 tycker att detta fungerar för vissa och inte för alla. Om barn har svårigheter att forma bokstäver då blir det lättare för dem att skriva på datorn istället för hand. Läraren kommenterar vidare att:

”man använder tekniken som tillgång för sig, det är bra, men inte för allt. För det finns många som förlitar sig på tekniken helt och hållet och den är bra hjälpmedel men samtidigt om t.ex. en dator slogs ut eller om mobilen inte fungerar så måste du kunna räkna i huvudet om miniräknaren inte funkar. Så du måste ha kunskapen för att klara dig. Vi får inte glömma bort den biten också, att du har ju det hjälpmedlen men du måste behärska tekniken ändå”.

Läraren anser att multimedia styrs av olika faktorer som kompetens, utbildning och skolans utrustning. Ibland kan detta överskrida till lärarens förmåga att våga släppa sin traditionella lärarroll och prova på de nya tillgängliga multimediala metoderna.

### **8.1.2. Intervjuanalys i skola 2**

Lärare 1 i skola två var tydlig angående sitt sätt att jobba med media. Hon kommenterade att det ofta finns barn som är duktigare än vad hon är på att logga in till den ena datorn som inte är utrustad med några pedagogiska program. Den andra datorn de har är trasig och barnen har ingen möjlighet att använda den. Läraren säger: ”trasiga datorn vill vi ha kvar i klassen för att kanske repareras någon gång”. Det kan tydas som att lärare 2 inte vill vara av med den trasiga datorn för att hon är inte säker på att det kommer en annan ny dator istället för den trasiga. Så hon föredrar att ha kvar den i klassen för att den kanske repareras någon gång .

Läraren i denna skola nämner en kollega som är ”duktig” och hennes elever är också duktiga på att använda datorn inom olika områden, hämta fakta, skicka e-post osv. Det kan leda oss till de olika faktorerna som styr medieanvändningen i undervisningen. Faktorn kan underordnas från lärarens engagemang och syn på medias roll för elevens framtidsrika deltagande i samhället. Lärarens syn kommer naturligtvis att påverka dennes sätt att vidare styra sin verksamhet.

När läraren exemplifierar med en annan lärare ger hon, medvetet eller omedvetet, en motsatsbild till sig själv. Hon inte jobbar flitigt med multimedia i undervisningen medan hennes kollega gör. Båda lärarnas förhållningssätt till multimedieanvändning kan hindra eller bidra till möjligheter. Drivkrafterna hos båda lärarna går vidare till sina elever. Att förändringarna i samhället gör att behovet av en handledare i skolan blir mer logiskt än

behovet av en traditionell kunskapsförmedlare. Det innebär att lärarrollen förändras från en kunskapsmeddelare till en handledare som hjälper sina elever att få nytta av tidsenliga multimedieredskap. Truedson (1995:54) hävdar att lärandet är beroende av lärarens engagemang och dennes syn på de multimediala verktygens roll för elevers inläring.

Lärare 2 anser att fortbildning kanske inte är fel. Hon tycker att om multimedia ska ingå som metod så måste man ha en viss utbildning om ämnet. Medieredskap i skolan är något viktigt säger läraren, men det kräver handledning för att kunna använda dessa redskap. Läraren anser också att det är skolans uppgift att möjliggöra detta så det blir en del i verksamheten. I Statens offentliga utredningar (1997:121a), (Skolfrågor om skolan i ny tid) om *Lärares yrkesutveckling*, nämns att lärarens kompetensutveckling sker till stor del direkt i arbetet och därför är det viktigt att,

”ramen för arbetet är sådan att lärarna har utrymme för att pröva nya metoder, reflektera över och utvärdera sitt arbete, diskutera med kolleger osv. fortbildning i form av föreläsningar och kurser behövs som stimulans och utmaning. En sådan enkel sak som att en lärare under ett läsår får en något mindre undervisning än normalt för att kunna pröva nya metoder kan ha en stor betydelse. Detta är inte längre någon utopi, eftersom det nya avtalet ger ett ökat utrymme för enskilda lärare att ha en varierande tjänstgörning” (SOU1997:121a s.201)

Fortbildningen enligt SOU räcker inte en gång för alltid utan det bör vara kontinuerliga uppdateringar för att hinna ikapp med nya kommande teknologiska behov.

## 8.2. Metoddiskussion

Den kvantitativa och kvalitativa metoden vi använde oss av för att samla in data var givande och gav information som vi ville ta reda på i förhållande till vårt syfte och frågeställningar. Vi tror att om vi fortsätter med en större enkätundersökning så kommer vi att upptäcka andra olika faktorer som styr multimedieanvändning, därför att denna undersökning har behandlat ett begränsat antal pedagogers svar. Resultatet vi kommit fram till gällde inte en stor grupp av pedagogers förhållningssätt till multimedieanvändningen. Det stora externa bortfallet påverkade resultaten, när det gäller generaliserbarhet för vår studie. Det berodde också på vårt sätt att nå respondenterna som inte var tillräckligt genomtänkt från början (se avsnitt, 5.1.2.).

## 9. Slutdiskussion

Här kommer vi att redovisa slutdiskussion för att sedan diskutera den utifrån ett lärarperspektiv.

Syftet med vår studie var att undersöka i vilken mån några pedagoger på lågstadiet förhåller sig till multimedia i undervisningen och vilka faktorer som styr användningen. Dessutom ville vi undersöka hur de förhåller sig till olika medieredskap för elevers lärande inom läs- och skrivutvecklingen. Vi har kommit fram till att multimedieanvändningen inte är helt relaterad till hur många år lärarna har jobbat som lärare. Det vill säga många våra informanter har jobbat mer än tjugo år och det hindrade dem inte från att använda mediala redskap i sin undervisning. Säljö (2000) skriver om hur utvecklingens uppdrag ändras med nya kommande verktyg,

”De nya verksamheterna förutsätter i ökande utsträckningen att människor har insikt i hur komplexa intellektuella och fysiska redskap fungerar i olika miljöer och de måste vara kompetenta att lösa arbetsuppgifter som med historiska mått är mycket komplicerande” (s. 241)

På vilken mån tillfrågade lärarna använder media är inte beroende på hur ung eller gammal läraren är. Därför är åldersfaktorn, som vi föreslog kanske kan vara ett hinder inför medieanvändandet av pedagoger, är inte längre ett motiv. Fortbildningen kan bidra till att läraren i ökad grad väljer att använda verktyget oavsett antal år i yrket.

Vi skrev i teoridelen att Vygotskijs perspektiv om lärande och verktyg för att förstå omvärlden (se avsnitt 2.) kan tillämpas på multimedia. Där ansåg våra informanter att multimedia ger ett varierande arbetssätt, men att extra resurs och hjälpmedel behövs. Multimedieanvändningen kan vara ett sätt att fånga elevernas intresse genom att de blir effektiva i sin lärandeprocess. Vidare kan lärandet utgå från elevernas egna förutsättningar med hjälp av olika mediala metoderna. I följande citat förklarar Säljö (2000) hur man bör ställa in sig på ständigt lärande:

”.../utbildningen ses som alltmer som ett livslångt projekt och inget som vi gör en gång för alla i vår ungdomstid. Att delta i formell utbildning är inte längre bara ett erbjudande och en möjlighet utan en nödvändighet och i många länder ett lagstadgat tvång. Teknikbyten i produktionen, ändringar i verksamheter organisation och innehåll och arbetsuppgifter leder till att människor måste ställa in sig på kontinuerligt lärande” (s. 289)

Det livslånga lärandet gäller varje lärare/pedagog som vill vara med och medverka i samhällsutvecklingen.

En faktor som vi kommit fram till, är att det finns få stationerade datorer i klasserna och det som styr tillgången till dem är tidsbristen som gör att en klass som består av tjugofyra elever kanske bara har två datorer. Om vi räknar med tidsfaktorn så är det bara några få minuter per lektion för var och en. Och med tanken på att den ena datorn är ur funktion eller trasig, blir det inte frågan bara om pedagogers förhållningssätt till att använda dessa redskap utan vi kommer in i en annan aspekt som styr det hela.

Det kan sammanfogas med andra påverkande faktorer som styr medieredskapsanvändningen i undervisningen såsom; pedagogers utbildning, små lokalutrymmen i klasserna, praktiska svårigheter som vi nämnde på enkätanalysdelen, utrustningen i klassen, pedagogens syn på medias roll för elevernas lärande, och skolans ekonomi. Detta utifrån lärarnas perspektiv, men om man ser på den från skolledningens perspektiv så kommer den ekonomiska faktorn kunna betecknas som den centrala påverkande faktorn av allt det här.

Vi anser att pedagogen är ytterst ansvarig för huruvida eleverna skall kunna vara en medverkande del i samhällsutvecklingen. Genom att tillämpa undervisning med nya metoder som är tidsenliga i samhället kan pedagogerna handleda sina elever till olika möjligheter till inläring. Men vi säger åter att det är skolans ansvar att uppfylla de ställda kraven i styrdokumentet genom att möjliggöra de tidsenliga metoderna i skolan. I skollagen (se 4.4.) finns det angivet att skolans ansvar är att de tillgängliggöra verktyg och aktuella läromedel för sina elever. Enligt skollagen blir det då ett krav att varje klass utrustas med tidsenliga redskap.

Ordet "tidsenlig" som kan tolkas som att det inte bara är att de gör de redskapen tillgängliga i klassen/skolan utan att de också uppdateras på ett sätt som ständigt anpassas till samhällsutveckling och dess aktuella redskap. Att få tillgång till läromedel och multimedieredskap som täcker grundliga delar av ett ämne i undervisningen i dagens skola är också beroende på vilka läromedel som är aktuella i samhället respektive tillgängliga i skolan/klassen. En dator kan exempelvis vara ett pedagogiskt läromedel. Enligt statens offentliga utredning "Skola i en ny tid"(SOU 1997:121 s. 51) är den goda utvecklingen i skolan helt beroende av att lärare och skolledare som arbetar nära barn och ungdomar själva vill ta del av nya möjligheter att utveckla och känner sig delaktiga i utvecklingens alla faser. Genom att ge största möjliga ansvar till dem som finns i skolans vardagsarbete tas det lokala engagemanget och den lokala kreativiteten som all skolutveckling förutsätter, till vara.

Inom lärarlaget i yrkeslivet kommer vi att inspireras av varandra med varierande verktyg och genom att ha gemensamma diskussioner om verktygens fördelar för både lärarna och elevers lärande och kunskapsutveckling. Då medverkar vi till att sprida vidare och dela med oss till andra av våra erfarenheter och kunskaper som t.ex. att söka fakta, pedagogiska program osv. Efter utförandet av studien känner vi oss mer intresserade att fortsätta utvecklas vidare inom området. Studien vidgade vårt sinne för att kunna se de olika faktorer som kan påverka vår användning av de olika multimediala redskapen. Vi tror dessutom att mer fortutbildning ger ett mer begripligt och organiserad sätt att utnyttja metoderna i olika ämnen.

Vi kan dra en slutsats, för att förstå omvärlden bör det finnas olika kommunikationssätt, redskap och multimediala metoder som gör det möjligt för alla elever att tolka verkligheten och sin omvärld med hjälp av olika redskap. Det kan ske om aktuella redskap är tillgängliga i dagens skola. Vi bör ifrågasätta skolledningens ansvar inför utrustning och lämpliga lokalutrymmen. Men för att se denna i verkligheten bör skolan och pedagoger uppmärksammas på vilket ansvar de har inför kommande generationer.

## **10.Förslag till fortsatt forskning**

I studien undersökte vi omfånget av och bakomliggande orsaker till omfattningen av medieutrymmet i klassrummet. En fortsättningsstudie skulle kunna behandla undersökningar om elevernas attityder till mediala verktyg i klassrummet. Det skulle vara intressant att kunna undersöka datoranvändningen hos elever inom och utom skolan.

## Litteraturförteckning

- Alexandesson, Mikael, J. L. (2001). *Bland barn och datorer*. Studentlitteratur, Lund.
- Boreson, K. O. (2004). *Medieresor- Om media för pedagoger*. Stockholm: UR i samarbete med myndigheten för skolutveckling.
- Danielsson, H. (2002). *Att lära med media- Om det skapandets villkor i skolan med fokus på video*. Stockholm: AB.
- Djurstedt Bengt, A. K. (1996). *Skollagen och grundskol förordningen, med kommentarer*.
- Dysthe, O. (2003). *Dialog, samspel och lärande (red)*. . Lund: Studentlitteratur.
- Ejlertsson, G (2005). *Enkäten i praktiken- En handbok i enkätmetodik*. Lund: Studentlitteratur, Upplaga 2.
- Ellmin, R. (2001, Andra upplagen). *Portfolio- Sätt att arbeta, tänka och lära*. Stockholm: Gothia AB.
- Esaiasson, Peter, M. G.-T. (2007). *Metodpraktikan- Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts Juridik AB.
- Kastan, B. D. (1995). *Skollagen och grundskoleförordningen med kommentarer, gymnasieförordningen , särskoleförordningen*. Göteborg: Förlagshuset Gothia.
- Skolkommitten, U. (SOU 1997:121b). *Skolfrågor om skola i ny tid: slutbetänkande/av Skolkommitten*. Stockholm: Fritze. (6 oktober 1997).
- Skolverket (2000). *Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklass och fritidshemmet*. Skolverket.
- Stukat, S. (2005). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. Lund: Studentlitteratur.
- Svedner, B. J. (2006). *Examensarbete i lärarutbildningen- Undersökningsmetoder och språklig utformning*. Kunskapsföretaget i Uppsala AB: Läromedel & utbildning.
- Svedner, B. J. (1998). *Examensarbetet i Lärarutbildningen- undersökningsmetoder och språklig utformning*. Uppsala : Kunskapsföretaget i Uppsala AB.
- Svensson, Per- Gunnar, Starrin, Bengt (1996). *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. (red) Lund: studentlitteratur.
- Säljö, Roger (2000). *Lärande i praktiken. Ett sociokulturellt perspektiv*. Stockholm: Prisma.
- Säljö, Roger & Linderöth, J. (2002). *Utm@ningar och e- frestelser. IT och skolans lärkultur*. Stockholm: Prisma.

Säljö, Roger (2005). *Lärande och kulturella redskap*. Stockholm: Norstedts akademiska förlag.

Trost, Jan (2005). *Kvalitativa intervjuer*. Lund: Studentlitteratur. 3uppl.

Truedson, L. (1995). *Nyckeln till: Internet för skolan. Version 1.0.* . Norstedts: Norstedts Medviks Förlag AB.

<http://www.skolverket.se/itiskolan> senaste granskad: 5 mars 2010

<http://www.skolverket.se/sb/d/>

## **Bilaga 1**

## **Missivbrevet**

Bushra Rahmatullah: tel. och mejladress xxx

Abtisam Ali: tel. och mejladress xxx

Hej!

Denna enkät är utformad av lärarstudenterna Bushra Rahmatullah och Abtisam Ali vid Institutionen för Pedagogik och Didaktik vid Göteborgs universitet. Vi håller på med att skriva vårt lärarexamensarbete. Syftet med studien är att undersöka hur du som lågstadiepedagog ser på användningen av multimedia som redskap i undervisning. Multimedia begreppet i den här enkäten omfattar t.ex. dator, TV, DVD, men ni gärna kan nämna andra mediaredskap/- metoder som ni använder er av i undervisning.

Vi hoppas att du kan svara på frågorna så utförligt som möjligt. För att underlätta för både oss och er vill vi påminna att inte glömma spara det besvarade dokumentet innan ni skickar tillbaka det ifyllda dokumentet till oss.

Tack på förhand!

Med vänliga hälsningar av

Bushra & Abtisam



## Enkätformuläret

### Bakgrund

1. Hur länge har du jobbat som lärare?

Svar:

2. Vad har du för pedagogisk utbildning?

Svar:

3. Har du någon utbildning i hur man kan använda tekniska hjälpmedel t.ex. dator, projektor, mm.) i undervisning?

Nej (  ) Ja (  )... Om ja, typ av utbildning?

4. Vilka multimedia t.ex. dator, TV och DVD brukar du använda flitigast på din fritid?

Svar:

Dator... (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

TV... (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

DVD... (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

5. Använder du följande kommunikationssätt: E-post, SMS, diskussionsforum, chat på din fritid?

Svar:

E-post (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

SMS (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

Diskussionsforum... (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

Chat (  ) Dagligen (  ) Varje vecka (  ) Varje månad (  ) Aldrig

### Skolan: resurser

1. Finns det teknologiska kommunikationssätt mellan lärare och föräldrar/ elever på din skola?

Nej (  ) Ja (  )... Om ja, i vilken omfattning?

2. Är ditt klassrum/skola utrustad med någon/några fast stationerade media redskap?

Nej (  ) Ja (  )... Om ja, vilken /vilka?

Svar:

3. Har skolan gemensamt tillgång till data, TV och DVD salar?  
Nej ( ) Ja ( )

4. Vilka faktorer styr tillgången?

Svar:

### **Användning**

1. Vilken typ av media använder du i ditt arbete. Beskriv så detaljerad som möjligt typ internetsidor, program, DVD.

Svar:

2. Hur ofta använder du de innevarande multimedia redskapen för elevers språkutveckling? (ange vad/vilka verktyg):

Svar:

3. Anser du att de redskap kan användas som läromedelskomplement som bidrar till elevers språkutveckling som inte annan undervisning kan ge?

Nej ( ) Ja ( )...Om ja, hur?

Svar:

### **Svårigheter, fördelar & nackdelar**

1. Vilka svårigheter bemöter du när du arbetar med multimedia resurser, praktiska/teoretiska?

Svar:

2. Krävs det extra kompetenser för att arbeta med multimedia i skolan?

Nej ( ) Ja ( ) ... Om ja, hur kan skolan stötta pedagogernas arbete:

Svar:

3. Vad anser du att det finns för fördelar med att använda media i skolan? Varför?

Svar:

### **Medias roll för eleverna**

1. Är det viktigt att i skolan ta tillvara och utveckla elevernas kunskaper i media?  
Varför?

Svar:

2. Hur arbetar du för att ta till vara och utveckla elevernas kunskaper i media?

Svar:

### **Medias roll i samhället**

1. Tycker du att det är viktigt att skolan speglar samhällsutveckling genom att uppmuntra media användning i skolläring?  
Nej ( ) Ja ( ) ... Om ja, Varför?

**Vi är varmt tacksamma för din medverkan!**

